AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 132 — CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, JUNE 5, 1940 — LETO XLIII. — VOL. XLIII.

Jugoslavija upa, da bo Italija udarila samo proti Franciji

Poročila trdijo, da zbira Nemčija čete pri Dunaju, s katerimi bo šla skupno z italijanskimi četami proti Franciji. Dr. Korošec je bil v Berlinu na tajni misiji.

NEMČIJA BAJE ZAHTEVA, DA JUGOSLAVIJA ODSTAVI MINISTRA CVETKOVIČA.

Belgrad, 4. jun. — Iz Maribora prihajajo poročila, da se zbirajo nemške čete pri Dunaju. S temi četami bo Hitler udaril preko Italije v Francijo, kot se sodi tukaj. Splošno prevladuje tukaj mnenje, da bo Italija kmalu udarila. Vse napeto čaka njene odločitve, vendar se pričakuje, da Italija ne bo udarila na Balkan, ampak proti Franciji in pa proti francoskim kolonijam v Afriki.

Vendar se računa tudi na to, če Italija in Nemčija ne bosta z naglim sunkom premagali Anglije in Francije, da bosta udarila pa na Balkan, ker se bosta bali, da bi Anglija in Francija pritisnili za njima od Grčije čez Balkan in v Nemčijo.

Jugoslavija je poslala nekaj rezervistov domov, da pomagajo pri košnji, kar je tudi znamenje, da so za enkrat precej brez skrbi radi Italije.

Iz zanesljivih krogov se poroča, da nemški poslanik pritiska na vlado, da odstavi zunanjega ministra Cvetkoviča in postavi na njegovo mesto Cincar-Markoviča.

Nobenih pojasnil še ni v javnosti, zakaj je šel predsednik senata, dr. Korošec, v Berlin. Ko se je vrnil, je imel dolg razgovor z regentom Pavlom, toda govoriti ni hotel z nobenim diplomatom ali politikom. Splošno se pa sodi, da se ni napravilo nobene uspešne pogodbe z Berlinom.

NE MARAJO NEMŠKIH TURISTOV

Iz Nemčije je prišlo običajno število turistov, ki so šli na dalmatinsko obrežje. Ko je pa nemški državni tajnik za turistiko zahteval še 10,000 nadaljnih viz, se mu je to odreklo rekoč, da se dovoli nadaljno število samo otrokom pod 15 leti. Vsled tega so Nemci zelo užaljeni in se pritožujejo, da Jugoslavija šikanira nemške turiste, medtem ko uživajo angleški in francoski agentje vse privilegije.

VEČ ČASTNIKOV DEGRADIRANIH

Jugoslovanska armadna "Gazeta" poroča vrsto imen častnikov, ki so bili zadnje čase degradirani v šarži. Ti častniki prihajajo največ iz nemške manjšine, ali pa imajo ž njo zveze. Tako se poroča o rezervnem častniku Hribovšku, ki poroča iz Belgrada za nemški časopis v Novem Sadu in katerega brat je nemški časnikarski atašej, da je bil degradiran.

TANKI PARADIRAJO

Ko je oni dan dospelo v Jugoslavijo trideset bojnih tankov, so paradirali ž njimi po belgrajskih ulicah. Tanki so zbudili veliko zanimanja in občudovanja. Takoj drugi dan je pa italijanska vlada izjavila potom poslanika v Atenah, da ne namerava nič sovražnega napram Grški in enako je hitela zatrjevati jugoslovanskemu poslaniku v Rimu.

Ameriški kongres je dal jasno razumeti Hitlerju, naj drži roke proč od angleških, francoskih in holandskih posestev v zapadnem svetu

Washington, D. C. — Kongres bo najbrže dovolil predsedniku Rooseveltu moč, da sme poklicati narodno gardo v aktivno službo, če bi tako zahtevala varnost dežele. Toda v tem slučaju se narodne garde ne bi poslalo izven Zed. držav. Poslana bi pa bila redna armada in njeno službo v deželi bi potem prevzela narodna garda.

Iz Južne Amerike se poroča, da so republike Brazilija, Costa Rica in Uruguay že naprosile Zed. države, da bodo pripravljene priti na pomoč, če bodo te države ogrožane od inozemskih propagandistov, bi Zed. države poslale armado tem državam na pomoč, bi morala narodna garda potem nadomestiti to armado doma, sicer bi bila dežela brez vojaštva.

Senator Pittman iz Nevade in poslanec Bloom iz New Yorka, sta skupno predložila v senatni kot v poslanski zbornici predlog, ki se glasi, da Zed. države ne bodo priznale nobenega prevzetja ozemlja v zapadnem svetu. To pomeni, da se bodo Zed. države uprle, če bi si hotel Hitler prilastiti kako ozemlje v teh krajih, ki je zdaj last Anglije, Francije in Nizozemske. Resolucija da predsedniku polno moč, da ukrene vse potrebno, da se prepreči Nemčiji priti v te kraje.

VLADA OPOZARJA NA PARALIZO

Washington, D. C. — Zvezni zdravstveni urad opozarja na možnost epidemije otroške paralize letošnje poletje. Ta urad je izračunal, da je bilo lansko leto šestkrat več slučajev te bolezni kot v letu 1938.

Nova gostilna

Mr. Anthony Kadunc naznanja, da bo odprl v soboto restavracijo in gostilno, znano pod imenom Antonette Cafe na 531 E. 152nd St. ter vabi prijatelje in znance na odprtijo.

KOLIKO JE URA?

Columbus, O. — John W. Smith je šel po ulici, ko mu pride nasproti tujec in ga vpraša koliko je ura. Smith potegne uro iz žepa. "Hvala lepa," je rekel tujec, pograbil uro in stekel.

50 letnica banke

Danes praznuje podružnica Cleveland Trust banke na St. Clair Ave. in 55. cesta 50 letnico obstoja. Mr. Geo. F. Schulze, podpredsednik banke, je tukaj v službi neprestano 43 let. Poslovodja te podružnice je Mr. McClelland.

ITALIJA ŠE NE BO UDARILA

Rim, 55. jun. — Vse je pričakovalo, da bo Mussolini napovedal vojno zaveznikom pri včerajšnji seji kabineta. Pa ni bilo drugega kot da so ministri izjavili, da so pripravljeni na vse, kar bo duce odločil. Trdi se celo, da je Italija odložila vojno za nedoločen čas. Nekateri pa pravijo, da hoče napraviti s tem samo presenečenje sovražniku in da bo udaril nenadno.

Pojavile so se govorice, da odpluje prihodnji teden parnik Rex proti New Yorku, da se torej ne pričakuje vojne tako kmalu.

Za Švedsko se bosta pulili Rusija in Nemčija

Stockholm, Švedska. — Švedska z vsem zanimanjem opazuje razvoj položaja med Nemčijo in Rusijo. Tukaj se splošno sodi, da se Rusija boji nemške zmage, ker se bo potem Hitler morda obrnil proti vzhodu. Švedsko časopisje piše, da se prijateljstvo med Rusijo in Nemčijo vedno bolj ohlaja, ker Rusija ne vidi rada, da sili Hitler Italijo v vojno.

Radi tega bo Rusija najbrže prehitela Nemčijo in so bo utrdila na Baltiku. V to bi pa najprej potrebovala Švedske. V Moskvi so zelo naklonjeni Švedski, medtem ko ji tudi v Berlinu zagotavljajo, da ravna popolnoma pravilno, ker ostaja neutralna. Toda Švedska pazi na obe strani in se pripravlja za obrambo. Z 10. junijem bodo začeli voziti iz mest na deželo 65,000 otrok.

Promovacija

Inženir g. Louis Drašler je dosegel pred par dnevi že tretje povišanje v službi. Zdaj je bil imenovan za direktorja vseh del pri vladnih objektih, ki se jih izvršuje v okraju Cuyahoga. Naše iskrene čestitke vrlemu slovenskemu inženirju, ki s svojo zmožnostjo in pridnostjo dela tudi čast slovenskemu narodu.

Važna seja

Jutri večer ob 7:30 se vrši v SND na St. Clair Ave. seja Združenih mladinskih pevskih zborov.

Avtne tovarne prošene, da pričnо izdelovati letala za vlado

Washington, D. C. — Vlada Zed. držav je naprosila pet največjih avtnih tovaren, naj se začno pripravljati za izdelavo letal ali delov istih, da se bo moglo na ta način izvesti obrambeni program. Topogledno je vlada že v dogovoru z General Motors, ki že izdeluje letalske stroje, Fordom, Chrysler, Studebaker in Packard. Slednje dozdaj niso izdelovale še nobenih delov za letala. Posebno se zanima za to Edsel Ford, predsednik Ford Motor Co.

Vladni inženirji so že na delu, da bi izdelali načrte za en tip motorja, ker le tedaj bi mogle vse tovarne obenem pomagati. Najbrže bodo sprejeli motor angleškega tipa "Merlin," ki je 12 cilindrov Rolls Royce stroj.

STAVA, DA BOMO KMALU V VOJNI

Washington, D. C. — Poslanec Marcantonio iz New Yorka je stavil $1 proti $10 z nekim časnikarjem, da bodo Zed. države udeležene v evropski vojni predno se bo vršila demokratska narodna konvencija, ki se prične 15. julija. Poslanec je sicer zelo proti vojni.

Ubil sina in sebe

Adelbert Taylor, star 32 let, stanujoč na 3592 Loyd Rd. je včeraj ustrelil svojega 7 let starega sina, nato pa še sam sebe. Taylor je bil uslužben kot stražnik pri Republic Steel Corp. Žena ga je bila zapustila že pred dvema mesecema, ker je skoro vso svojo plačo redno zaigraval v Harvard klubu. To je pa Taylorja zelo potrlo. Še v nedeljo je skušal ženo pregovoriti, da bi se vrnila nazaj. Trupli so našli v Taylorjevem avtu. Fantek je bil ustreljen pod srcem, oče pa v levo stran glave. Taylor je zapustil pismo, v katerem je napisal, da še vedno ljubi svojo ženo in pa sina, katerega bo zdaj vzel s seboj, ko bo napravil vsemu konec.

Pozdravi iz Penna

Frank in Mary Germ pozdravljata vse prijatelje in znance iz Midway, Pa.

Nad Evropo je zadivjala letalska vojna

ROOSEVELT BO KANDIDIRAL

Washington, 4. jun. — Tukaj se splošno govori, da ni nobenega dvoma več, da bo Roosevelt kandidiral za tretji termin. Roosevelt je popolnoma pripravljen, da sprejme nominacijo. On bo tudi imenoval kandidata za podpredsednika, ki bo senator James F. Byrnes iz South Caroline. Ž njim je predsednik križaril v soboto in nedeljo na Potomacu in napravila sta ves načrt. Da bo Roosevelt prezrl sedanjega podpredsednika Garnerja je največ kriv sam, ker je mnogokrat nasprotoval predsednikovim načrtom in pa ker je hotel biti sam predsedniški kandidat, kar mu pa ni uspelo. Byrnes spada k južnim konzervativcem, kar se bo zelo vjemalo z novimi dealerji.

PANAMSKA VLADA NE MARA NEMCEV

Panama City. — Panamska vlada je odpovedala štirim nemškim profesorjem službo na tukajšnji univerzi. Odpoved je sledila, ko je časopisje opozorilo vlado, naj pazi na propagando inozemskih državljanov. Zadnji teden so tudi odstavili rektorja Narodnega inštituta, dr. Neumanna, ki je rodom iz Nemčije, toda je postal panamski državljan.

Graduacija

Sinoči se je vršila graduacija na Cathedral Latin višji šoli. 196 dijakov je dobilo diplome. Slavnostni govor ob tej priliki je obdržaval abiturient J. Francis Turk, sin znane slovenske pionirske družine Frank J. Turk iz Nottinghama.

Graduira na univerzi

Emil J. Stefančič, 898 Rudyard Rd. bo v pondeljek 10. junija graduiral na Miami univerzi, Oxford, O. Graduant je sin Mr. in Mrs. Štefan Stefančičeve družine. Mati, oče, sestra in brat se bodo odpeljali na graduacijo. Mladi Slovenec si je izbral za poklic književnost.

Angleški in francoski bombniki bombardirajo nemška mesta, železnice in zrakoplovna pristanišča. Nemci so bombardirali Havre in Cherbourg.

Angleški in francoski letalci so vrnili Nemcem pondeljkov napad na Pariz in so se zagnali z bombami na nemško ozemlje. Francoski avijatičarji so bombardirali Monakovo in Frankfort ob Maini. Angleški letalci so pa napadli važne nemške objekte v Porurju, v bližini Frankforta in ob Reni. Ob istem času so prileteli Nemci nad francoska pristanišča Havre in Cherbourg.

Zavezniški letalci so se dvignili z bombniki proti nemškemu ozemlju, ko je narod zahteval, da je treba Nemcu vrniti napad na Pariz, kjer naznanja uradna izjava, da so Nemci v pondeljek ubili z bombami v Parizu 254 oseb, ranili so jih pa 652.

Angleški letalci so izvedli napad v Porurju, kjer so bombardirali železniške postaje in zaloge olja. Vrgli so bombe tudi v belgijsko mesto Ghent, ki je zdaj v nemških rokah in tam zažgali tri skladišča olja.

NEMCI SO KONČNO VZELI DUNKIRK

Berlin, 4. jun. — Nemško vrhovno poveljstvo poroča, da so nemške čete zavzele pristanišče Dunkirk, ki je zadnje pristanišče ob Rokavskem prelivu, ki je bilo v rokah zaveznikov. Nemci tudi trdijo, da so pri tem zajeli 40,000 zavezniških vojakov. Mesto je na vseh koncih in krajih gorelo in med gorečimi hišami so se vršili boji med ostankom zavezniške armade in med nemškimi četami.

Paris, 4. jun. — Francoska vlada poroča, da so zavezniške čete evakuirale Dunkirk potem, ko so odpeljali zavezniki iz tega pristanišča več kot 330,000 vojakov, ali skoro vso armado, ki je bila v Belgiji. Pri tem prevažanju so Francozi izgubili šest rušilcev in eno prvovrstno ladjo, Angleži so pa izgubili šest rušilcev.

Ameriški kardinal O'Connell zagotavlja, da med katoličani ne bo najti vohunov

Boston. — "Med ameriškimi katoličani ne bo vohunov in izdajalcev domovine, ker katoličan, ki je zvest svoji veri, je zvest tudi postavam svoje domovine." Tako je rekel kardinal O'Connell v nedeljo, ko je nagovoril kakih 2,000 ameriških Portugalcev, ki so praznovali obletnico ustanovitve portugalske države.

Kardinal je nadalje rekel, da je naravno za človeka, da ohrani v srcu ljubezen do svoje rojstne domovine ali do naroda svojih staršev, toda obenem je pa potrebno za nas, ki smo prisegli zvestovo Zed. državam, da izpolnjujemo postave te dežele. "Kot katoličani nikdar ne pozabimo svoje rojstne domovine, toda ostanemo pa zvesti deželi, ki nam je dala streho in ki nam je dala pravico, da lahko svobodno molimo svojega Boga. Za te privilegije moramo biti pripravljeni dati tudi svoje življenje. In boljši ko smo katoličani, boljši smo Amerikanci."

ŠTEVILKA 13 JIH NE PLAŠI

Landisburg, Pa. — Zveza osemdesetletnikov iz Perry okraja je vse prej kot vraževerna. Na ustanovni seji je bilo 13 članov, seja se je vršila v hiši, ki ima 13 sob, hiša je bila pa zidana leta 1813, ter je postavljena na farmi, ki obsega 13 akrov zemlje.

Raketirji pred poroto

Najbrže bo velika porota še ta teden dobila obtožbo proti nekaterim delavskim raketirjem, ki so izrabljali svojo moč kot unijski voditelji, da so izsiljevali denar od stavbenikov. Vso mahinacijo bo razkril pred poroto bivši delavski vodja Harry Barrington, ki je sam v ječi radi izsiljevanja, a je sedaj voljan povedati vse, kar ve. Govori se, da bo razkril važne stvari o znanem delavskem bossu Albertu Ruddy, ki je predsednik mizarske unije. Prosekutor Cullitan in direktor Ness sta že več kot en mesec preiskovala vso stvar s pomočjo Baringtona, katerega imajo sedaj nekje skritega, da se mu kaj ne pripeti.

Nova mesnica

Mr. Matt Križman bo odprl jutri novo mesnico na 6030 St. Clair Ave. Za ta dan nudi posebno znižane cene. Vsak odjemalec bo dobil tudi lepo darilo. Novo podjetje našim gospodinjam priporočamo.

PRED ZMAGO UMRL

Sun Valley, Idaho. — Tukaj se je vršila temka v streljanju na lončene golobe. Carl Nelson, 65 let star železničar je že oddal 97 strelov in zgrešil samo enega goloba. Bil si je svest zmage. Prikaže se 98. golob. Nelson pomeri, toda predno more sprožiti, se zgrudi mrtev na tla. Najbrže ga je vsled razburjenja zadela kap.

Ogromen glasbeni festival

Več kot 400 tekmovalcev se je že priglasilo za glasbeni kontest, ki se vrši 14. junija v mestnem stadionu v Clevelandu. Tekmovali bodo posamezni pevci in godbeniki, pa tudi zbori in godbe. Festival je pod pokroviteljstvo Cleveland Plain Dealerja in raznih civičnih organizacij. Pričakuje se, da bo nastopilo na tej glasbeni tekmi nad 3,700 amaterjev. Med priglašenimi smo videli tudi ime Frank Kosicha iz 15425 Waterloo Rd., ki igra na kornet.

Zadušnica

V četrtek ob 6:30 se bo brala v cerkvi sv. Vida zadušnica za pokojno Josephine Vadnal-Wolf ob priliki prve obletnice njene smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Pittsburgh, Pa. — Tukaj je umrla Josipina Fortuna, stara 71 let in doma iz Vinice v Beli Krajini.

Sovjetija je nervozna radi nemških uspehov

New York. — Zaporedne zmage nemške vojske zelo vznemirjajo Rusijo. Moskva je računala na dolgo vojno, ki bi končno popolnoma izčrpala zaveznike in Nemčijo enako. To bi dalo tudi Stalinu čas, da bi spravil v red svoj šepajoči ekonomski in vojaški ustroj.

Kakor pa vse zdaj izgleda, bodo naciji kmalu strli Francijo in Anglijo. Nemška armada ne izgleda kot da je izčrpana, ampak je kar pripravljena, da udari na Francijo in Anglijo.

To pa Rusijo zelo skrbi. Čeprav kaže na zunaj radost, da se zapadnim demokracijam slaba godi, pa vsa znamenja kažejo, da se je začel Stalin pomikati od rimsko-berlinskega osišča. To potrjuje dejstvo, ker se je napravila trgovska pogodba med Rusijo in Jugoslavijo. To pa zlasti bode v oči Mussolinija, ki ima v načrtu, da zasede del jugoslovanskega ozemlja. Trdi se celo, da je bil angleški zunanji minister Halifax glavni posredovatelj med Jugoslavijo in Rusijo. Halifax je velik prijatelj ruskega poslanika v Londonu, Ivana Majskija. Pred nekaj tedni sta imela oba državnika dolge razgovore, pri katerih je bil navzoč tudi predsednik Jugoslovanske narodne banke.

Razvidno je, da namerava Rusija varovati svojo južno mejo pred nemškimi in italijanskimi mahinacijami. Zato je podžgala Balkan k odporu v času, ko balkanske države ne pričakujejo dosti pomoči od zaveznikov.

Čeprav Rusija morda ne bo odvrnila nemškega ali italijanskega vpada na Balkan, vendar pa lahko mnogo pomaga Balkancem. Lahko namreč zagotovi Romunsko, da se ni treba bati radi Besarabije, da tako Romunska pošlje lahko vso armado na ogrsko mejo. Lahko tudi prepove nemški armadi prehod preko Poljske na romunsko mejo. In dalje Rusija lahko vpliva tudi na Bolgarijo, da ne bo sedelovala z Nemčijo.

Rusiji da tudi misliti, da bo postala Italija gospodar v Sredozemlju, če bosta poraženi Anglija in Francija. In če bosta poraženi obenem Turčija in Romunska, kot zaveznici Anglije in Francije, bo postalo Črno morje last Nemčije in Italije. V Sirijo in Perzijo bi prišel Mussolini in tako v precej nenevarno bližino ruskih oljnih vrelcev v Kavkazu.

Dejstvo je, da Rusija ne daje Nemčiji toliko potrebščin, kot sta se domenila Stalin in Hitler. Rusija je tudi zmanjšala nakup v Zed. državah in znano je, da je šlo to blago vse v Nemčijo. Ruska tajna policija skrbno pazi na nemške tehnike, ki so bili poslani v Rusijo, da poženo ruske tovarne do kapacitete in tako zvišajo produkte za Nemčijo. Hitler bi namreč te tehnike porabil za svojo propagando, kadar ga bo prijelo, da bi zopet udaril na Ukrajino, katero ima nemški diktator še vedno v mislih.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00. Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50. Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3.00. Za Evropo, celo leto, $7.00. Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, $5.50 per year; Cleveland, by mail, $7.00 per year. U.S. and Canada, $3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, $3.50 for 6 months. Cleveland and Euclid, by carriers, $5.50 per year, $3.00 for 6 months. European subscription, $7.00 per year. Single copies, 3c.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83 No. 132 Wed., June 5, 1940

Kraljem se slaba godi

Zadnja svetovna vojna je poslala v nezaželjen pokoj precej kraljev in cesarjev in sedanja evropska vojna kaže, da bo opravila še z ostalimi. Kvečjem, če jih bo ostalo še par za seme. Pa jim radi tega ni treba pretakati solz, ker lačni in raztrgani niso, ker so si pravočasno preskrbeli vse potrebno za deževne dni. Kvečjem je razlika med njih nekdanjim sijajnim in sedanjim življenjem, da so postali zelo demokratični, da se ne vozijo v poslačenih kočijah s šestimi pari konj in da jim niso pokorni milijoni človeških bitij, ampak kvečjem par služabnikov, ki si pa lahko preberejo službo vsako soboto.

V tej vojni je Hitler spravil v nekaj tednih ob prestol kar štiri kralje oziroma tri kralje in eno kraljico, pa niti ne štejemo luksemburške kneginje, ki je gospodovala nad nekaj tisoči prebivalci samo za ime.

V časih, kot so danes v Evropi, šele kralj vidi, kakšna igrača je v rokah svojega naroda. Če primerjamo postopanje belgijskega, danskega in norveškega kralja, pa nizozemske kraljice, vidimo, da nista v trebutku, ko se je bilo treba odločiti v to ali ono smer, dva delala enako in vendar se zdaj govori o njih, da niso delali prav. Temu je največ krivo dejstvo, da se stvari niso zasukale, kakor so pričakovali, ker če bi se bile, bi bili danes narodni junaki in rešitelji domovine in zapisani bi bili v zgodovini z zlatimi črkami za vse večne čase. Tako bo pa njih narod govoril o njih kot o slabičih in celo kot o izdajalcih svojega naroda in domovine.

Tako je belgijski kralj Leopold odločil proti nasvetu svojih ministrov in se podal Hitlerju. Njegov kabinet ga je radi tega odstavil kot kralja in ga nazval bojazljivca. Njegovi ministri pravijo, da kralj ni imel pravice ukazati armadi, da položi orožje in se preda Nemcem.

Na drugi strani je pa tudi švedski kralj Gustav ravnal proti volji svojih ministrov, ki so zahtevali, da se dovoli zaveznikom prehod vojaštva na Finsko. Gustav je rekel, da bi spravilo to Švedsko v vojno. Zato je apeliral na narod, naj ga uboga in dežela se bo izognila vojni. Kralj je zmagal nad ministri in Švedska se je (dozdaj) res izognila vojnih grozot. Končne sodbe glede kralja Gustava ne moremo še izreči. Bodočnost bo pokazala, če je delal prav ali ne. Toliko se pa že lahko reče, da položaj Švedske danes ni posebno zavidanja vreden, ker je Švedska med Nemčijo in Rusijo kot polh v pasti. Težko, da bi splavala brez škode med Hitlerjem in Stalinom. Če bo, bo kralj Gustav rešitelj naroda, če ne bo, ga bo narod preklinjal in ministri bodo rekli "kaj vam nismo povedali, da bo tako."

Danski kralj Kristjan je vzel invazijo Nemcev mirno na znanje in se brez upora podal. Že drugo jutro, ko so postali Nemci gospodarji Danske, je kralj zajahal svojega konjiča in jezdaril na izprehod, sicer še kot kralj, ki pa ima toliko besede pri vladi kot njegova kuharica. Pa prav zdi se nam, da ima kuharica več besede, vsaj v kuhinji, medtem ko je nima kralj nikjer.

Poglejmo v Norveško in videli bomo, da se je kralj natančno ravnal po želji in nasvetu svojih ministrov. Ko je Hitler zasedel deželo, je kralj bežal od vasi od vasi, da je ušel nemškim bombam. Zdaj čaka nekje na severu, kdaj bo postala Norveška zopet svobodna. Zdaj se že slišijo glasovi iz naroda, ki mu očitajo, da je zbežal in pustil devet edsetin dežele v rokah Nemcev. Pravijo, naj bi bil posnemal danskega kralja in ostal lepo doma, ko so prišli Nemci, pa bi bil še danes lahko kralj.

Nizozemska kraljica Viljemina je zbežala s svojim kabinetom v London, ko je Hitler prihrumel v deželo. To je storila na nasvet svojih ministrov, da bo lahko še vedno ostala kraljica, čeprav v inozemstvu. Toda iz Nizozemske se poroča, da je narod zelo nezadovoljen z begom svoje kraljice, ki je v uri nesreče zapustila domovino in jo pustila v rokah sovražnika.

Če bo Hitler zavojeval Evropo, ne bo več prestola ni za nizozemsko kraljico, ni za norveškega kralja. Če zmagajo zavezniki, ne bo prestola več za belgijskega kralja in morda tudi za danskega ne. Iz tega dobimo nauk, da so celo mogočni kralji v gotovih slučajih igrače usode, ki se ž njimi igra kot z brezpomembno lutko iz cunj.

Da, da, . . . pot je temna . . . kralj ubežni sam po gozdu jaha. . .

Kam bo potegnila Španska?

Nemška in italijanska propaganda sta zadnje dneve razpalili španski narod in ga našuntali, da zahteva zase trdnjavo Gibraltar. To pomeni, naj bi Španija stopila na stran Nemčije in Italije proti zaveznikom. No, zavezniki se španske armade ne boje, ker še ni prišla k sebi od državljanske vojne. Niti ni razbita Španija v stanu iti v vojno, ko ni pozidala niti še razvalin civilne vojne. Niti ni Nemčiji ali Italiji na tem, da bi Španska dobila Gibraltar, ampak jima je na tem, da bi dobil Hitler in morda tudi Mussolini torišče v Španiji za letala in podmornice, da bi od tam napadal Anglijo in Francijo. Če se bo Franco pridružil rimsko-berlinskemu osišču, bo to nekoč bridko obžaloval. Ker če zmaga Hitler ,bo postala Španija sužnja Nemčije, če zmagajo zavezniki, se Španija ne bo imela kam obrniti za potrebščine.

BESEDA IZ NARODA

Glede znižanja cen elektriki

(Poroča councilman Kovačič)

Najvažnejše delo, ki so ga imeli mestni councilmani pred seboj, je bila rešitev ponudbe Cleveland Electric Illuminating Company za znižanje cen elektriki.

V pondeljek 27. maja je mestna zbornica sprejela ponudbo C. E. I. Co. za znižanje cen elektrike, kar bo znašalo prihranka za clevelandske odjemalce $778,-500 in za predmestja pa $599,-500 kar znaša skupaj $1,378,000 na leto in to za prihodnja štiri leta. Glasovalo je 20 councilmanov za in 13 proti. Ker je stvar zelo važna za naše ljudi, mislim, da bi bilo dobro, da bi vam malo raztolmačil vso stvar in predno nadaljujem, naj vam povem, da sem jaz kot vaš councilman volil proti in vam tudi pojasnim zakaj sem to storil.

Junija meseca lanskega leta je potekla stara pogodba in mestna zbornica je septembra meseca 1939 sprejela ordinanco za znižanje cen elektriki za vsoto $1,385,5500 in to samo za clevelandske odjemalce. Omeniti moram, da so dobili to vsoto šele potem, ko so mestni inženirji preiskali stanje Cleveland Electric Illuminating Co. in pronašli, da bi kompanija lahko znižala celo za $2,099,099 (na mesto samo za $1,385,000) in da bi C. E. I. Co. še vseeno imela dobiček.

Delničarji dobijo 20% dividende

V letih od 1928 do 1938, ko smo bili, skoro bi rekel, v največji depresiji, so delničarji C. E. I. Co. dobili 20% dividende, ali $20.00 na vsako delnico, ki je bila vredna $100.00, v istem času so Cleveland Railway Co. delničarji dobivali samo po 6% dividend.

Mestni odvetniki so svetovali councilmanom, da bi se lažje dobilo znižanje cen elektriki, če bi se obrnili na Ohio Public Utilities Commission, ali pa bi šli na sodnijo.

Mestna zbornica je potem sprejela ponudbo za znižanje cen za vsoto $1,385,000 letno in naj bi veljala tri leta. Pogodba je bila odobrena po županu Burtonu in predložena C. E. I. Co., ki pa je proti tej ponudbi, ker pravijo, da vojna v Evropi bo vplivala tudi na Ameriko in lokalne interese ter so zato proti vsaki pogodbi, ki bi bila za več kot eno leto. Številke v gornji ponudbi so za leto 1938. V letu 1939 pa je kompanija sama javila, da je napravila $600,000 več dobička kakor v prejšnjem letu in kljub temu niso hoteli znižati cen elektriki za več kot $778,500 in ta pogodba drži za pet let (če pomislimo, da samo šest mesecev poprej ni hotela ista kompanija podpisati nobene pogodbe za več kot eno leto radi evropske vojne). Nova sprejeta ponudba je v veljavi za 4 leta.

Po novih cenah, odjemalec, ki porabi 35 KWH ali manj in kjer plača samo $1.40 ali manj na mesec, **ne dobi znižane cene.** To pomeni, da od 25,000 do 37,000 mestnih odjemalcev **ne dobijo niti centa** znižanja cen elektriki.

Mnogo odjemalcev v naši naselbini plačuje okrog $1.40 na mesec za elektriko in ker sem vedel, da nova ponudba ne bo tistim odjemalcem popolnoma nič koristila, ker bo koristila samo tistim, ki plačujejo več, zato sem volil proti tej ponudbi, ker mislim, da če znižajo cene, naj jih znižajo za vse, ali pa za nobenega.

Mimogrede naj še omenim, da predmestja, ki jim je bila znižana cena elektriki za $599,-500, niso potrošila niti centa za odvetnike pri tej važni zadevi; plačati smo morali vse mi clevelandski davkoplačevalci.

Nove cene in koliko vam bodo v korist (te cene so za mesečno porabo KWH ur elektrike):

KWH ur	Sedanji račun	Novi račun
35	$1.40	$1.40
50	2.00	1.85
100	3.75	3.35
150	5.13	4.47
200	6.50	5.60
250	7.25	6.72

Ljudska lahkovernost

V malem italijanskem kraju Zibellu se je pred nedavnim vršil pogreb neke stare ženice. Prinesli so jo na pokopališče, ko pa je hotel duhovnik blagosloviti truplo pokojnice, se je v splošno začudenje pogrebcev dvignil pokrov krste. Na videz mrtva ženica je vstala in začela protestirati proti pogrebu.

Po prestani prvi grozi so pogrebci v svoji praznovernosti stekli in navalili na prvo loterijsko kolekturo, da bi stavili na določene številke, ki veljajo za primer navidezne smrti. Pozneje pa se je ugotovilo, da je ves ta prizor namenoma pripravil nek loterijski agent, da bi na ta način prav zlahka kaj zaslužil.

Letalski alarm za glušce

Kako naj bi se gluhim in naglušnim ljudem dal znak ob priliki letalskega alarma? To vprašanje je že pred izbruhom vojne zanimalo ne samo zasebnike, nego tudi oblasti. Stavljenih je bilo več predlogov, ki so jih imeli že mnogokje priložnost preizkusiti v resničnosti, toda doslej še niso našli nobenega zadovoljivega sredstva, ki bi se povsem obneslo.

Nekje so poskusili tako, da bi gluhi prebivalec dal ključ stanovanja sosedu in naj bi ob zbuni odklenil vrata njegovega stanovanja, ga prijel za roko in popeljal v zaklonišče. Brez dvoma bi bil skoraj vsak sosed tako dober, da bi to obljubil. Toda izkazalo se je v praksi, da je dobri sosed ob letalskem alarmu imel toliko posla s samim seboj, da je pozabil na obljubo, ki jo je bil dal gluhemu sosedu. Nekoliko preprostejše bi bilo, da bi se hišni zvonec, ki za gluhe in naglušne sploh nima pomena, spojil s svetlobnimi znaki. Pritisk na gumb hišnega zvonca bi povzročil, da bi se v stanovanju pojavili svetlobni znaki, ki bi gluhemu naznanili, da je treba pobegniti v zaklonišče. Ker so gluhi in naglušni ljudje zelo dovzetni za tresenja, so nekateri predlagali, da bi se zanje napravil alarm s pomočjo uteži, visečih na vrvi. Vrv naj bi visela zunaj hiše in vsa naprava bi bila urejena tako, da bi v primeru, ako bi kdo potegnil za vrv, zgrmele na hodniku uteži na tla. Hiša bi se nekoliko stresla, kar bi takoj zaznal fini čut gluhnega človeka. Zelo iznajdljivega se je izkazal nekdo v Londonu, ki je mislil predvsem na nočni letalski alarm. Privezal je vrv na svojo odejo in jo napeljal do hišnih vrat. Ob znaku za vzbudo potegne sosed ali službujoči stražnik krepko za vrv, ki vrže odejo s postelje spečega na tla. Večina ljudi se ob takem primeru zbudi in gluhi potem že ve, kaj mu je storiti.

NARAŠČAJ V EVROPI IN AZIJI

Poglejmo si nekaj številk, pa bomo videli, da je gornji naslov upravičen! V Franciji se rodi letno 722,000 otrok, v Veliki Britaniji 730,000, v Nemčiji 978,000, v vsej Evropi, pri čemer je všteta tudi Sovjetska Rusija, pa 7,700,000. Na Kitajskem pa se rodi letno 14 in pol milijonov otrok, v angleški Indiji 2,600,000, na Japonskem 2,-100,000. Vsa Evropa premore torej polovico toliko rojstev kolikor sama Kitajska, in dve tretjini, kolikor je rojstev samo v angleški Indiji!

Ženske v angleški armadi

V britanski armadi je zdaj že 25,000 ženskih prostovoljcev v "khaki" uniformah. Njihova zaposlitev je v glavnem trojna: po štabih opravljajo posle stenografinj in strojepisk, kuhajo ali krmarijo avtomobile. Šofer bivšega angleškega vojnega ministra Hore Belishe je bila ženska-prostovoljka. Od 25,000 žensk je 6000 zaposlenih po kuhinjah, 1300 jih šofira, 11,500 je stenografinj in strojepisk, 6000 pa jih streže pri obedih. Računajo, da bo do prihodnjega božiča naraslo število ženskih prostovoljcev v angleški armadi na 50,000. Sprejemajo samo Angležinje od 18. do 43. leta. Vseeno pa je, ali so samske, ali poročene. Mnoge poročene ženske, katerih možje so na fronti in ki jim ni treba doma skrbeti za gospodinjstvo, se zelo rade vpisujejo med ženske prostovoljce. Ženske-prostovoljke imajo pri potovanjih razne olajšave, dopuste pa dobivajo takrat, kakor njihovi možje, tako da jih lahko prežive skupno.

Rimski cesarji

Od Julija Cezarja pa do zadnjega rimskega cesarja leta 476 je vladalo rimski državi skupno 114 cesarjev, izmed katerih jih je umrlo 37 naravne smrti, 54 jih je bilo zavratno do smrti zabodenih, 2 sta bila zastrupljena, 5 jih je bilo izgnanih, 6 se jih je odpovedalo prestolu, eden je bil živ pokopan, petero izmed njih je bilo samomorilcev, dva je ubila strela in dva pa sta umrla na neugotovljen način.

NOV TANK ZA GORIVO PRI LETALIH

Madžarski izumitelj Palvary je izumil nov tank za gorivo pri letalih. Tega tanka ne bo mogla prebiti nobena krogla in se ne bo mogel razpočiti v zraku, če ga bodo obstreljevali s še tako gosto točo krogel iz strojne puške. Tank so preizkusili nedavno na nekem angleškem letališču. Za izkoriščanje tega izume se je v Angliji ustanovila družba z glavnico 100,000 funtov.

Listje za kurjavo

Danski inženjer Rossen je iznašel način, kako se da drevesno listje pripraviti za prvovrstno kurivo, in je dal to svojo iznajdbo patentirati. Listje ali smrekove in borove igle se zmesajo, na poseben način predelajo in naposled stisnejo v obliko briketa. Ti briketi imajo po zatrjevanju iznajditelja zelo veliko gorilno moč. Pripravljanje teh briketov je zelo poceni.

IZ PRIMORJA

—Gorica. — V Krasnem pri Kojskem je te dni praznoval čil in zdrav svojo osemdesetletnico Josip Mavrič. Slavljenec je znan po vseh Brdih, ker je takoj po vojni mnogo pripomogel za obnovo opustošenih krajev.

—Gorica. — Letos so cene vipavskemu vinu izredno visoke, saj so v en gros — prodaji dosegli 1.80 lir za liter, pa tudi več. Če pomislimo, da prejšnja leta ni mogel naš kmet prodati svojega vinskega pridelka liter niti po 0.40 lire, je to izreden porast. Povpraševanje po našem vinu je še vedno živahno, a na žalost je vina le malo, ker je bila zadnja vinska letina bolj pičla.

—Trst. — Ker so prodajali blago po višjih cenah kakor so predpisane je bilo kaznovanih z denarnimi kaznimi od 100 do 300 lir veliko trgovcev med njimi Tomaž Kocijan, trgovec z lesom, Ida Birsa trgovka z mešanim blagom in Josip Kač, mesar.

—Trst. — Pri Sv. Soboti so zasačili tri kradljivce premoga, ki so to delo opravljali že precej časa. Premog so potem prodajali po 30 do 35 cent. kg raznim trgovcem. Karabinerji so na podlagi izpovedi prišli na sled še ostalim in tako se bo morala desetorica zagovarjati pred sodniki. Pri plavžih v Škednju so že delj časa opažali, da delavci odnašajo razne kovine. Sedaj so štiri delavce zasačili in jih odvedli v zapor.

—Gorica. — Prve dni aprila je obiskal Gorico tajnik fašistične stranke Muti in dal številna navodila, tako da se zgradijo povsod fašistovski domovi ter prav tako tudi v Gorici. Potegoval se je za pospešitev del kobaridske in bovške elektrarne in za novo goriško bolnišnico.

—Trst, april 1940. Po grozni nesreči, ki se je pripetila v rudniku pri Raši, je ravnateljstvo odpustilo okoli 1500 delavcev, po večini domačine iz bližnjih krajev, to pa zaradi tega, ker se odselej morajo v jami držati predpisov za varnost delavcev, katere so doslej zanemarjali. Zato pa ne more več toliko ljudi delati v rudniku.

Tudi v Trstu, in sicer v novi rafineriji mineralnega olja pri Žavljah "Aquila" so začeli v velikem odpuščati slovenske delavce, ker niso vpisani v fašistični stranki.

—Raški premog bodo uporabili za kok. Te dni so v plinarni v Padovi preiskusili raški premog, če je mogoče iz njega napraviti kok. Kakor je znano, delajo kok le iz visokovrednih vrst premoga. Za kok torej ni pripraven vsak premog. Kok je danes v topilništvu zelo važna in neobhodna surovina in z ozirom na visoko stopnjo industrije, ki zahteva vse vrste kovin, je njegova uporaba zelo velika. Tudi Italija se je dala na rešitev tega problema ter se je celo vrgla na to, da bi iz premoga, ki ga pridobiva na svojem teritoriju, proizvajala tudi bencin. Po dolgih poskusih se le posrečilo napraviti iz raškega premoga dobro kvaliteto koka, ki le v malem zaostaja za tujimi. Pomembno je, da premog iz Sardinije (Sulcis in Bacu Abis) ni dal bog ve kako dobrih rezultatov. Sedaj delajo na tem, da bodo raški premog uporabljali za izdelovanje koka. Na mesto raškega premoga pa bodo uporabljali lignit in ostale vrste premoga.

Za pouk in izobrazbo

Piše LOVRENC SUHADOLNIK

Članek 37

DOBER NASVET

Predmeti v višjih šolah so zelo važni, posebno pa se mora otrok potruditi, če nima nikogar, ki bi mu lahko kaj pomagal. Premnogokrat se dogodi, da bo otrok brez vodstva izbral predmete, kateri se njemu zde najlažji.

Toda tukaj pa nastane vprašanje, če bodo ti predmeti njemu kdaj kaj koristili, ali pa bo otrok porabil čas za take predmete in tako delo, katero bo brez vsake koristi za njegovo bodočnost. Zato svetujem, da predno začne otrok pohajati v višje šole, naj se ja dobro posvetuje s svojimi starši, kajti nihče drugi ne more storiti več zanj kakor ravno starši, katerim je otrokova bodočnost in življenje nad vse drugo.

Pri izbiranju predmetov ,ki se jih poučuje na višjih šolah, je treba vselej dobro preudariti in dobro premisliti kateri predmet bi otroku najbolj koristil in za kakšen poklic ima otrok največ zanimanja. To je pa mogoče dognati edino s posvetovanjem med starši in otroci. Dolžnost staršev pa je, da otroku predočijo kar največ mogoče o tem ali onem poklicu.

Zapomnite si starši, da dobra beseda vedno lepo mesto najde. Dober nasvet, ki ga boste dali svojemu otroku bo lahko rodil obilen sad. Skoraj se lahko trdi, da očetov dober zgled in prijazna beseda ne bosta ostala brez dobrega sadu, ker bosta padla na dobra tla in bosta obrodila stoteren sad. Seveda kaj takega pa smete pričakovati od otroka le tedaj, če je bil otrok dobro vzgojen do 14. leta. Ako pa je bil otrok v tej važni dobi brez pravilnega vodstva bodisi po zanikernosti ali nezmožnosti staršev, tedaj pa se tudi od otroka ne more pričakovati kaj koristnega.

Zavedajte se, da slaba tovarišija je za otroka strup in kadar je s tem strupom okužen, tedaj ga je težko spraviti na pravo pot. Poleg vseh teh omenjenih stvari pa je treba skrbeti, da je otrok vselej opravljen tako, da se mu ni treba sramovati iti v družbo svojih sošolcev. Dandanes so družabne razmere veliko drugčane kakor pa so bile pred 25. leti. Treba je imeti vedno oči odprte na vse strani.

Poznati se mora družabne in delavske razmere, toda vsega tega poznanja ne smemo pričakovati od otroka, zato svetujem staršem, da o pravem času o vseh teh stvareh premislijo in pravilno svetujejo in tolmačijo svojemu sinu ali hčeri. Ti nasveti staršev so neprecenljive vrednosti za otroka.

Predno se bo otrok odločil za poklic v katerem namerava ostati vse svoje življenje, morajo starši, ker je to njih sveta dolžnost, pravilno in dobro premisliti in potem svetovati in pojasniti otroku vse slabe in dobre strani tega ali onega poklica.

Otroku je treba predočiti vsaj približne dohodke in dolžnosti v poklicu za katerega se bo odločil. Vedeti mora kaj mu obeta prihodnjost v izbranem poklicu. Poudarjati pa je treba tudi težavno stran tega ali onega poklica, da bo lahko premislil, če bo on kos takemu delu.

Če slučajno staršem ni dosti znanega o poklicu, katerega si otrok izbere, tedaj je njih dolžnost, da se o tem prepričajo in poizvejo od ljudi, ki to razumejo in potem pa svetujejo otroku in ga na ta način pripravijo na borbo vsakdanjega življenja.

(Dalje prihodnjič.)

Če verjamete al' pa ne

Hišni gospodar je pregledoval svojo hišo in je videl, da je okno v stanovanju najemnika ubito. Že je mislil stopiti v stanovanje te družine, ko pridrvi iz hiše mali Janezek, edini sinček najemnikov.

"Janezek, sem pojdi, te bom nekaj vprašal," ga prijazno pokliče gospodar. Janezek ga nezaupno pogleda, ker gospodar ni imel tiste slabe navade, da bi kaj zastonj dajal, vendar gre bliže in ga pogumno vpraša:

"Kaj pa bi radi, stric?"

"Ali ti je znano, Janezek, kdo je ubil tistole okno v vašem stanovanju? Kar lepo po pravici povej, ali bova pa orala."

"Veste, stric, naša mama ga je ubila!"

"Vidiš ga, paglavca, kaj se pa izvijaš!"

"Res, res, mama ga je ubila, toda ata so pa krivi."

"Na, vedno lepše se izvijaš, zdaj so pa ata krivi, kakopak."

"Aha, ata so krivi, zares! Veste, mama so vrgli v ata kastrolo, pa so se ata umaknili in kastrola je priletela v okno."

WINNETOU

Po nemškem izvirniku K. Maya

In zato pravim takole. Dolga leta sem garal in se mučil, pa se človeku že zahoče po miru in po udobnosti. In tamle, sem prepričan, imate zakopanega vsaj toliko denarja, kolikor ga potrebujete, da lahko odslej mirno živite, pa gotovo še več, in da lahko tudi meni kaj daste. Tako je moje mnenje."

"Govoriš kakor knjiga! In prav si povedal.

Pa zaenkrat imava druge skrbi. Tistale dva tatinska lopova morava pošteno poučiti, kaka je razlika med mojim in tvojim.

Pojdi! Poznam skrit kraj, ki si ga boljšega za opazovanje ne moreva želeti. In zaklad leži čisto blizu. Tam se bova skrila."

Ali je kapitano morebiti mislil kraj, kjer smó taborili mi? No, šel nam je naravnost v naročje —.

Res sta krenila proti našemu taboru. In tako brezskrbna sta bila, da niti Samovih in mojih sledov nista opazila. Seveda pa je bila najina sled tudi tako slabotna, da bi jo našlo le izkušeno oko Indijanca.

Tiho sva stopila s Samom za njima.

Tovariši so seveda čuli, da nekdo prihaja. Povrh sta še glasno govorila med potom.

Razgrnila sta veje.

Še danes se živo spominjam na njuna smešno osupla obraza. Oči so jima seveda najprvo obstale na Winnetouu, ki sta ga že videla ob Rio Pecosu. In nato je Conchez spoznal svojega tovariša.

"Hoblyn —?" je vzkliknil.

Tudi kapitano je prišel do sape.

"Hoblyn —! Zares —! Kako pa ti prideš sem v Sierra Blanco? In kdo so tile ljudje?"

Stopil sem mu za hrbet in mu potrkal po ramenu.

"Znanci so, master kapitano, sami dobri znanci! Le kar bliže stopite pa prisedite! Kar udobno se razpoložite!"

Šinil je okoli.

"Kdo ste, senor?"

"Potrpite malo, senor kapitano! Koj vam bom tele može predstavil in h koncu še tudi sebe.

Tale črni master je Bob, najboljši prijatelj nekega master Williamsa, ki ga gotovo prav dobro poznate. Tale gentleman je gospod Marshal iz Louisvilla, prišel je sem, ker ima neke neporavnane račune s Fred Morganom, s tistim, veste, ki bi vam rad pokradel jajca iz vašega gnezda tamle. In tale bakrenorjavi gentleman je Winnetou —."

"Winnetou —?" je hlastnil kapitano.

"Da! Čujem, da njegovo ime že dobro poznate, ne bom vam torej obširno o njem govoril. Tale mali gentleman je Sans ear —."

"Sans ear —?"

"Seveda! Tudi njega poznate, kakor čujem. Meni pa tod pravijo Old Shatterhand."

Mož je bil tako prestrašen, da kar govoriti ni mogel sunkoma je vzkliknil:

"Ali je — mo-mogoče —?"

"Zelo je mogoče! Sedite, sedite! Prav kakor jaz tistikrat, ko sem prisluškooval v vašem hide spotu ob Llanu. Ležal sem trdo za vami in vašo lepo pištolo sem si vzel za spomin. Predvčerajšnjim sem tudi ležal za vama in prisluškoval, ko sta opazovala Komanče in si razodevala svoje misli o položaju.

Bob, vzemi temale gentlemanoma orožje pa ju nekoliko zveži na rokah in nogah!"

Kapitano je vzrojil.

"Senor —!"

"Že dobro! Le nič se ne razburjajte! Stakeman ste in govorili bomo z vami, kakor se govori s takimi lopovi! In nič se ne trudite! Povem vam, preden prideta Morgana v dolino, bodeta zvezana — ali pa mrtva!"

Nista se branila. Sicer pa je šlo vse tako naglo, da na odpor niti misliti nista utegnila.

Bob ju je zvezal in ju vzel v svoje varstvo, očesa ni odvrnil od njiju.

"Povejte, senor," sem vprašal kapitana, "kje pa leži tisti zaklad, ki po njem Morgana tako zelo koprnita?"

"Zaklad ni vaš!"

"Čisto kakor hočete! Morebiti bo pa le naš. Ne bom vas silil, da mi razodenete skrivnost, ki bom za njo itak kmalu zvedel.

Pa na eno vprašanje mi bodete vendarle odgovorili. Kaj je s tistimi vašimi tovariši, ki so spremljali Patrika, in s tistimi tremi trgovci, ki so potovali na El Paso del Norte?"

"Tisti trgovci —? Hm —! Ne vem —."

"Well —! Razumem. In tisti trije stakemani, ki so šli s Patrikom?"

"Dva sta se menda vrnila v naš tabor, ki ste nam ga uničili, tretjega pa je Patrik spotoma ubil. Našla sva njegovo truplo."

"Mislil sem si, da bo tako! Sedaj pa dajte, da vama zamašimo usta! Radi tega, veste, da nas ne izdata Morganoma!"

Opravili smo z njima in že sta prišla Fred in Patrik Morgan v dolino.

Obstala sta za nekaj časa, prisluškovala in se ozirala. In ko nič sumljivega nista opazila, je Patrik pognal konja za potokom, oče pa za njim. Na taborenje nista mislila, menda vobče nista nameravala dolgo ostati v samotni dolini.

Ob potoku je rastlo redko grmovje, trata je zelenela vmes. Tja sta krenila.

Ob šopu robidovoja je Patrik obstal.

"Tule je, oče!"

Robidovje je bilo kakih dvajset metrov oddaljeno od naše jase. Dobro smo ju videli skozi goščavo in tudi slišali.

Oče je pridržal konja.

"Tule —? Čisto navaden, vsakdanji prostor, živ človek bi tod ne iskal zakladov —."

"Ven z njim pa proč odtod! Ne veva, kdo sta bila tista dva bela in ali so ju Komanči ujeli. Ni varno tod."

Razjahala sta in privezala konja obo potoku. Žejni živali sta hlastno pili, lopova pa sta odložila orožje, pokleknila in se z noži lotila grmovja. Ko sta za silo odstranila bodičje, sta hlastno razkopala mehko prst.

Nekaj časa je bilo tiho.

Kmalu pa je Patrik vzkliknil:

"Tule je!"

Privlekel je na dan zavoj, skrbno povit s sirovo bizonovo kožo.

Stari je bil nekoliko razočaran.

"To je vse —?"

"Vse. Pa dovolj! Bankovci, depoziti in drugo.

Brž zadelajva jamo pa odidiva!"

"Morebiti pa ostaneta še nekaj časa pri nas!"

Sam je tako dejal.

Neslišno smo prilezli bliže, medtem ko sta kopala. Po Samovih besedah sem skočil in se postavil med njiju in njuno orožje.

Sam je stal pred njima kakor tiger, ki se pripravlja, da plane na svojo žrtev. Končno končno je ugnal morilca svoje sreče —. Prsi so se mu burno dvigale, oči so mu sršale, pesti je stiskal. Lahko sem si mislil, kaka čuvstva se podijo po duši starega lovca, ki je leta zaman hodil križem po savani za svojim maščevanjem —. Gorje Morganoma!

Zločinca sta v prvem hipu čisto osupnila, pa si kmalu opomogla. Planila sta k orožju.

Pomolil sem jima samokres naproti.

"Stojta! Niti koraka ne, sicer dobita kroglo!"

"Kdo ste?" me je vprašal Fred Morgan.

"Vprašajte tamle tistega takozvanega Mercrofta, svojega sina! Dobro me pozna."

"Kdo vam je dal pravico, da ste nas napadli?"

"Sami smo si jo vzeli, prav kakor ste si tudi vi sami vzeli pravico, ko ste napadli druge ljudi."

(Dalje prihodnjič)

Iz Trnovsko-idrijskega gozda

Štefan Pavlin spada med staro gardo slovenskih gozdarjev Trnovsko-idrijskega gozda. Rojen l. 1832 na Kalanovšču pri Voglarjih je bil ožji rojak Plesničarjev in velik njegov prijatelj. Po 12 letni službi, deloma vojaški na Dunaju, deloma orožniški v Dalmaciji, je Pavlin l. 1866 nastopil gozdarsko službo v Panovcu pri Gorici. Že naslednjega leta je bil premeščen v Krnico, od koder je prišel l. 1871 na Lokve in l. 1872 na Čaven, kjer je služboval točno 20 let, t. j. do l. 1892, ko je bil upokojen, nakar se je naselil v Kromberku pri Gorici. Tu je živel na lastni domačiji do svoje smrti l. 1909. Zapustil je sina Leopolda, pred vojno nadučitelja v Sovodnjah ob Soči, ki živi danes kot upokojenec v Beogradu.

Pavlin je bil v svoji službi zelo vesten in sposoben mož, za kar mu je prav hodilo znanje jezikov. Ker je v svojih mladih letih preživel veliko let izven svoje ožje domovine, se je bil dobra priučil nemškemu in italijanskemu jeziku, ki je oba poleg materinščine obvladal v govoru in pisavi. Jezikovno tako sposobnih mož je bilo malo v Trnovskem gozdu, Pavlin je bil v tem pogledu med njimi redka bela vrana.

Mož je bil tudi v lovskem oziru na svojem mestu. V svoji dolgoletni lovski in gozdarski službi je doživel nešteto zanimivih epizod, ena najmičnejših — datira iz časov okoli l. 1880 — je naslednja: Nekega dne je moral Pavlin po službeni dolžnosti s Čavna v Krnico. Slučaj je hotel, da je v Krnici naletel na dimnikarja, ki je bil namenjen baš na Čaven, da v ondotni gozdarski hiši izvrši vsakomesečne posle svoje obrti. Ker mu je Pavlin zatrjeval, da bo s svojim opravkom pri oskrbništvu v teku dobre ure gotov, je počakal dimnikar Pavlina in tako sta možakarja že v zgodnjih popoldanskih urah korakala ob živahnem pogovoru po prijetni gozdni senci proti Čavnu. Mudilo se jima ni, ker je imel dimnikar navado, da je na svojem potovanju prenočeval v gozdarski hiši na Čavnu.

Prišla sta že blizu do Avške gmajne, ko začujeta ne daleč v hribu neko sumljivo sekanje. Pavlin v hipu postoji in veli dimnikarju, naj se skrije za bližnje drevo, sam pa stopi s pota nekoliko v stran. Sekanje je čez trenutek prenehalo in ni bilo treba dolgo čakati, ko privleče nekdo doli po kamenitem kolovozu precej dolgo drevesno deblo (ranto). Ko se neznani mož približa do primerne razdalje, tedaj plane pred njega Pavlin z grmečim glasom: "Stoj, sicer pride hudič po tvojo dušo!" Pa jedva je Pavlin to izgovoril, že skoči izza drevesa črni mož na cesto. Ko zagleda gozdni tat nenavadno prikazen, se pred "hudičem" — bilo je že v mraku — tako prestraši, da spusti ranto, sekiro in vse, kar je imel pri sebi, na tla ter jo ubriše, kolikor so ga pač mogle noge nesti, po čavenskem rebru navzdol ,ne da bi si upal samo enkrat ozreti nazaj proti čavnu. Prišedši na dom, v neko podčavensko vasico Vipavske doline, je mož prestrašeno pripovedoval domačinom, kako mu je gozdar Pavlin priklical hudiča na čavnu. Od tistega časa ni bilo več Podčavenca v goro po erarska drva — tak silovit rešpekt mu je Pavlin vbrizgal v pregrešno kri pred hudičem na čavnu!

Te dogodbe se je l. 1892 spomnil neki dopisnik goriškega "Primorskega lista" ter jo ob priliki Pavlinove upokojitve na dolgo in široko opisal v podlistku tega časopisa pod naslovom "Kako je gozdar Pulin priklical hudiča." Resnična zgodba je zbudila takrat mnogo smeha in je še danes znana po bližnjih podčavenskih vaseh. Sicer je bil Pavlin veren slovenski mož in s hudičem v svojem življenju daleč narazen.

Za Pavlinom je prišel na Čaven l. 1892 gozdar Josip Cejnar, rodom Čeh, ki je perfektno govoril naš slovenski jezik. Simpatični mož je bil po kratkem bivanju na Čavnu premeščen v Puštale pri Čepovanu, kjer se je že čez nekaj mesecev smrtno ponesrečil na nekem strmem in zledenelem terenu blizu Čepovana. Ostavil je vdovo in dve ljubki hčerki, ki so se nato preselile k "Bajti" 'v goriški Rožni dolini, od koder je bila lepa gospa tudi doma.

Franc Knežaurek, oče in sin. Na Predmeji v spodnji hiši — gorenja je pripadala oskrbniku — je bival v času mojega prihoda na Dol gozdar Franc Knežaurek, rojen l. 1846 v Gradcu na Štajerskem. V mlajših letih ljudskošolski učitelj v Podkloštru na Koroškem je zaradi nesoglasja s predstojniki dal l. 1874 učiteljski službi slovo ter se posvetil gozdarstvu. Novo službo je nastopil v Trnovskem gozdu in sicer v Krnici, od koder je bil po kratkih letih premeščen k gozdnemu oskrbništvu na Dol-Predmejo, kjer sem imel pogostoma priliko spoznavati vrline tega inteligentnega moža. Njegova soproga je bila Korošica, hči vojaškega kapelnika v Celovcu. Lepa, pridna in muzikalična je s skrbnim možem vzgojila 14 otrok, od katerih je najstarejši, Franc, postal tudi gozdar. V kasnejših letih je bil Knežaurek premeščen na Koroško, v bližino kraja svojega nekdanjega učiteljskega službovanja, in nazadnje v Winklern ob koroško-tirolski meji, kjer se je v hudi zimi l. 1901 smrtno ponesrečil v svojem revirju, star jedva 55 let. V moji duši, pa tudi med našimi Gorjani, mu je ohranjen najlepši spomin.

Knežaurekov sin Franc, rojen l. 1874, je bil moj učenec na dolski šoli. Brihten deček je v naslednjih letih študiral na goriški realki in je po dovršeni gozdarski šoli v Gusswerku na Gornjem Štajerskem l. 1892 nastopil službo gozdarskega pomočnika v Klani v Istri. Leta 1897 je prišel kot gozdar v Mrzlo rupo, kjer je služboval več let in kjer sem mu kumoval pri dveh otročičih. Njegova zadnja aktivna služba je bila na "Rauberkomandi" pri Postojni. Nad vse vesten gozdar in odličen lovec, odlikovan l. 1925 na lovski razstavi v Gorici, je bil l. 1927 po dovršenem 35 letnem službovanju upokojen. Kot upokojenec je sprejel mesto gozdarja pri upravi kneza Windischgratza — v zadnjih letih akcijska družba "Sclabsa" — v Bukovju pri Postojni, kjer še danes s pravo mladeniško neutrudljivostjo vrši svojo službo. Naj bi jo vršil z nezmanjšano vnemo še mnogo vedrih let!

Jakob Simčič. Kot četrti starejše garde naših gozdarjev v Trnovskem gozdu bodi na tem mestu omenjen Istran Jakob Simčič, rojen l. 1856. O njem so pravili, da je dovršil gimnazijo, da je študiral nekaj letnikov medicine na dunajskem vseučilišču, da pa je moral študije zaradi udeležbe pri nekih izgredih med dunajskim dijaštvom opustiti itd. Koliko je na vsem tem resnice, ne vem, ker nisem prišel z njim nikoli v kake ožje stike. Nekaj bi le moglo biti na teh govoricah, sicer bi Simčič ne prišel tako pozno, t. j. šele l. 1865, v gozdarsko službo. Okoli l. 1870 je bil nameščen kot gozdar na Čavnu; kasneje je prišel na Lokve ozir. na Poncalo pri Lokvah, kjer je služboval kakih 15 let, t. j. do svoje upokojitve l. 1905. Naselil se je v Gorici in tam l. 1911 umrl, zapustivši zelo nadarjeno hčer Sonjo, ki se je v predvojnih časih udejstvovala s peresom kot feljtonistka pri tržaški "Edinosti" in drugih listih.

Simčič je bil svojevrsten mož. V prostem času je tičal večinoma v knjigah. Narodno zaveden je ostal do zadnjega in se mnogo zanimal za kulturni napredek našega naroda. Leta 1905 je bil skupno s prijateljem Plesničarjem pri odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani.

Filip Kainradl. Za Knežaurekom st. je prišel na Predmejo Filip Kainradl, rojen v Krnici l. 1843. Bil je impozanten mož: velik in močan z lepo rjavo brado. Slovel je kot marljiv in vesten gozdar ,še bolj kot neizprosen preganjač dvijih lovcev. Četudi obsovražen od slednjih, je bil povsod dobrodošel, ker je bil izredno veselega temperamenta in nedosegljiv humorist. Nad vse je ljubil godbo in ples.

(Dalje prihodnjič)

Belgijski begunci iščejo varne strehe. Dom si bodo pač ustanovili kjer jim bo mogoče. To so begunci iz porušenega belgijskega mesta Louvain in ki si iščejo zavetja v Franciji.

Francoski vojaki v nemškem ujetništvu o katerih bo poročano javnosti, da so med pogrešanimi, se nahajajo začasno v ujetniškem taboru v Charleville, Francija. To je v ozemlju, ki so ga Nemci do sedaj zavzeli.

IZ DOMOVINE

—Pretresljiva nesreča na Svetju nad Celjem. Marijo Zajčevo, 38 letno posestnico na Svetju nad Celjem je zadela strašna nesreča. Popoldne je rezala na slamoreznici. Pri delu pa jo je stroj zagrabil za krilo in potegnil k sebi. Nesrečnici je strgalo z glave najprej lase, potegnilo z obraza vso kožo, ji odtrgalo nos, ustnice in eno oko. Zdravi se v bolnišnici.

—Novi grobovi. V celjski bolnišnici je umrla 56 letna zasebnica Slava Kokolj iz Celja, 45 letna žena posestnika Novak Marija iz Št. Petra na Medvedovem selu, 5 letni sin posestnika Henrik Dvoršak iz Lesičnega pri Pilštanju, v Lokrovcu pa Osvalt Lojanec. Naj v miru počivajo.

—Otrok-živa plamenica. 11 letna hčerka posestnika Hriberška iz Ostrožnega Marija se je igrala pri štedilniku. Tu se ji je vnela obleka, da je bila naenkrat vsa v plamenih. Otroka so komaj rešili. Dobila je nevarne opekline po vsem telesu.

MALI OGLASI

Rabljene električne ledenice dobite za samo $39.50.

Norwood Appliance & Furniture
6104 St. Clair Ave.
819 E. 185th St.
(Wed. Fri. Jun. 28)

Zavarujte vaš avtomobil proti nezgodi

$5,000 do $10,000 zavarovalnine za ljudske poškodbe stane $21.08. $5,000 zavarovalnine za škodo storjeno drugim avtomobilom, stane $6.80. Zavarujem tudi avtomobile proti ognju in tatvini. Zavarujem hiše, trgovine in šipe pri trgovinah. Prodajam hiše in lote.

Vprašajte pri
John Zulich
18115 Neff Road
Telefon KEnmore 4221.
(143)

Odda se

opremljena soba s kopališčem v najem poštenemu fantu. Vprašajte na 1141 E. 66th St. (134)

Zahvala

Vsem prijateljem in prijateljicam se zahvaljujem za obiske v bolnišnici in na mojem domu za časa moje bolezni. Lepa hvala za cvetlice in druga darila. Posebno pa se zahvalim družini Vidmar iz Homer Ave. Torej še enkrat: iskrena hvala vsem skupaj.

Rozi Hanko
5345 Spencer Ave.

Odda se v najem

stanovanje obstoječe iz šest sob. Primerno za večjo in mirno družino, če mogoče brez majhnih otrok. Stanovanje se lahko razdeli na 4 in 2 sobi. Naslov se izve v uredništvu tega lista.
(132)

Hiše in loti naprodaj

Hiša 6 sob na Mohawk Ave. Lep vrt in je vse v dobrem stanu. Cena $3,800.

Hiša za dve družini na Diese Ave. (pod E. 140th St.) 5 sob spodaj in 5 zgoraj. Cena $4,800, takoj rabite samo $300.

Loti naprodaj od $350 do $550.

Zemlja na akre v Euclidu po $600 aker.

LaSalle Realty Co.
F. J. Turk
828 E. 185th St.
KEnmore 3853-W.
(133)

Odda se

stanovanje obstoječe iz 4 sob. Vse na novo dekorirano. Dobi se tudi garaža. Vprašajte pri Mrs. Strnad, 1315 E. 53rd St.
(133)

Odda se

soba poštenemu fantu; vse udobnosti. Vprašajte na 920 E. 73rd St. (133)

Vabi se prijatelje

V soboto 8. junija bomo odprli restavracijo in beer parlor. Ob tej priliki bomo servirali fino kokošjo večerjo. Pridite in se poveselite v veseli družbi.

Antoinette Cafe
531 E. 152nd St.
Frank & Antonija Kadunc, lastnika.
(132

HELENA HALUSCHKA:

Sin dveh očetov

Na prve igralce niso kaj prida pazili. Ni še prišla Ivona, ljubljenka občinstva, ki jo je imenovalo v pogovorih samo s krstnim imenom.

Ko pa je stopila na igrišče, jo je pozdravilo gromovito ploskanje, medtem ko je zbujal Volbenk samo posmehljivo radovednost. Sicer pa ravna lepo, da, viteško, ker se izpostavlja gotovemu porazu. Zanjo je bila ta igra kvečjemu vaja za drugačne boje.

Ivona je z lopko kakor kraljica odzdravljala množici, milostno, ljubeznivo, samozavestno. Volbenk je stiskal lopko pod pazduho in si ponavljal, kakor si šepeče kdo drugi molitev:

"Moram jo potolči."

Svobodomiselni Volbenk je bil nekoliko praznoveren in se je zatekal k takim prisegam le, če je bil trdno odločen, da bo napel zadnje sile, da nekaj doseže.

Ivona je igrala sijajno in lepo. Igrati ni bilo zanjo nič težkega. Stegovala se je, skakala in švigala gibko sem in tja kakor velika divja mačka. V tej bajni gibčnosti, hitri odločnosti in bliskoviti dojemljivosti je bila njena moč. Zdelo se je, da je nekako tajno zvezana z žogo, ugenila je, kam bo žoga odletela, kje se odbila, ugenila njeno silo, še preden jo je moglo ujeti oko. Volbenka je ta prožna gibčnost, ta zmožnost in izurjenost nekoliko plašila. Čutil je, da ga bo tekmovalka ugnala, še preden bo dodobra začel. Samo v moči udarca jo je zelo nadkriljeval.

Brž ko je to spoznal, se je pomiril. Zdaj se je le malo gibal in ni prav nič zapravljal svoje moči, za las ni gibnil več, kakor je bilo potrebno, in je vse osredotočil na silo. Ivona je postala pozorna, manj trošila svoje moči, spremenila način igranja in se borila nato moško v neodločeni, trdi igri, brez vzvišene gracioznosti in brez koketiranja z množico.

Dolgo je vzdržala. A potem jo je premogla njej nikoli znana utrujenost in ona, ki je še pravkar napadala, se je obupno branila. Za hip se je fantu zasmilila, ko je opazil, da ji glas vselej rahlo zadrhti.

Toda mar ni rekla: "Wilde, igrati želim z vami?"

Naj torej igra. In on se je zarekel, da jo bo porazil. In četudi mu je klepalo v sencih in mu srce blazno tolklo, je igral z zagrizeno vztrajnostjo dalje. Ivoni je pohajala zadnja moč, toda izredno se je obvladovala, smehljaj ji je trepetal na ustnicah, slednjič pa je le onemogla.

Volbenk Wilde je zmagal.

Ljudje so sprva od presenečenja onemeli, potem pa začeli gromovito ploskati. Opajali so se ob lastnem navdušenju, kričali, hrumeli, godbi sta bobnali in žvižgali, avtomobili trobili na vse pretege.

Gospodične Ivone vse to ni vrglo iz ravnovesja. Smejoč se je čestitala svojemu nasprotniku, zagotovila časnikarjem, da zmaga zanj ni bila lahka, in s prožnimi koraki odšla s pozorišča. Volbenk se je komaj branil pred množico. Od vsepovsod so mu stegovali nasproti roke, obmetavali so ga s cvetjem in mlada dekleta so se v kopah rinila za njim prav do garderobe, da bi ujela njegov podpis.

V garderobi mu je izročil zamorec, široko se režeč, nekaj popisanih listov. Eni so nosili napise: sladki fant, drugi: spoštovani mojster — pisala je vse ženska roka. Volbenk je skomizgnil z rameni in vse vrgel stran.

V sosedni garderobi je bilo tiho. Ali je Ivona Hill že odšla? Prijela ga je želja, da bi ji rekel besedo tolažbe, izrazil ji občudovanje. Preoblekel se je in potrkal na njena vrata. Ker se nihče ni oglasil, je tiho vstopil. V temačnem prostoru je videl na divanu ležati siv klobčič . . . Ivono.

Ni okrenila glave in očitno ni nič slišala. Prišel je prav blizu in se sklonil nadnjo:

"Gospodična Ivona?"

Tedaj se je prestrašeno vzpela in dvignila svoj izmučeni obraz, ki je bil brez barve in leska, kakor drobna, zvenela cvetlica. Solze so ji še neovirano tekle po licih.

Volbenk je onemel.

Taka je ženska od blizu?

Ujela je njegov sočutni pogled in si s trmasto kretno pogladila šop las z obraza.

"Samo živčna razdraženost, nič drugega, oprostite."

Vstala je in si z omelcem za puder potegnila po nosu, z ličilom pa popravila črte okoli ust.

"Sem že dobra."

Potem si je prižgala cigareto in jo obdržala med zobmi, ko je govorila.

"Na svidenje, maščevanje napovem, dragi fant," in mu je segla v roko, milostno pokimala in ga odslovila, spet povsem visoka gospa.

"Dobro torej, na skorajšnje maščevanje. Toda tedaj brez težke sape . . . in brez utripanja srca!"

Na vratih je čakala Volbenka mati, ki je žarela od ponosa in ga, nežno zanj skrbeč, rešila v avtu pred novimi ovacijami. Segla mu je z roko pod pazduho in on je naslonil svojo glavo na njeno rame. Svet je bil lep! Občutek sile in moči je plal v njem. Samo rahel prezir ga je obšel, ko se je spomnil na sanjavo navdušenje mladih deklet. Ob svoji materi, tej nad vse čisti in pametni ženski, se je čutil varnega pred vsako skušnjavo.

Za prigrizek, ki ga je nocoj priredila gospa Wilde na čast svojemu sinu, je ravnatelj Bohme zgnal v naglici skupaj vse svoje znance. Očeta ni bilo, tudi tekme se ni udeležil, moral je zaradi neke razprave z Dunaja.

Stara Fani se je bridko pritoževala zaradi te v naglici prirejene slovesnosti. Na hitro roko ni marala nobene reči. Zahtevala je vedno vsaj teden dni časa, da je vse preudarila in pripravila. In tile nenadni gostje so bili v enem vsi enaki: nikdar si niso osnažili čevljev pred vrati in nikdar niso dali kake napitnine. Takšen prigrizek res ni ničemur podoben.

Nekoliko prijaznejša je bila s številnimi neznanci, ki so čakali, kdaj se vrne Volbenk. Vsak ji je bil stisnil v roko bankovec, da bi jim pomagala pri svojem mladem gospodu do nekaj besed.

In usuli so se nadenj kakor plaz, ko je Volbenk končno prišel. Eden ga je bil že z okna, ko je stopal iz avtomobila, pritisnil na ploščo, drugi ga je prestregel na stopnicah, da bi mu vsilil "kroglice za moč," tretji mu je stisnil v roko novo patentirano lopko, četrti je hotel, naj priseže, da si bo odslej čistil zobe samo z novo, po njem krščeno "Volbenkovo pasto," eden se mu je ponujal za vežbalca, drugi ga je hotel pridobiti za filmskega igralca — skratka, staro Fani je začel fant skrbeti.

A gospe Wilde je uspelo, da je potisnila ta roj spodobno pred vrata, in potem se je smehljala kakor mlado dekle.

"Tako je, če postane slaven, zapomni si, Beno! Danes tega še ne potrebuješ, a kadar boš potreboval, boš moral upoštevati vse takšne trobente svoje slave, od najvišjega bonca do zadnjega vratarja, zato da bo tvoje ime vedno in vedno odskakovalo v zrak kakor žoga in da ga bodo s kako zobno pasto ali mazilom za lase neprestano metali slavečemu te svetu pred oči."

"Ali si želiš slavnega sina?" je vprašal Volbenk.

"Srečnega sina bi imela rada. Sončni človek bodi, teh danes tako bridko potrebujemo."

Prišel je večer, nekoliko soparen zaradi juga, ki je prinašal od daleč težki vonj južne pomladi, sproščal in utrujal, lajšal in spet s sanjavostjo polnil srca. Gostje so napolnili sobe. Oklevaje in zibaje se kakor omamljeni metulji so se sprehajale ženske v svojih svetlih, dolgih večernih oblekah. Včasih se je naga roka dotaknila Volbenkovega ramena, nežna ročica mu je legla na prste, temne zenice so mu radoznalo pogledale v oči. Marsikateri pogled je božajoče objel njegov obraz, mehko, sladko vzdušje ga je prevzelo, da se ni znal več braniti. Tako je bil središče te slovesnosti, čeprav se ni zavedal, da je to zaslužil. Toda po tretji čaši šampanjca je tudi že sam menil, da mu do genija ali junaka samo malo še manjka. Vsekakor pa se mu ni treba sramovati, ker se nocoj v svojem popolnoma novem smokingu posebno postavi.

"Prelep, kakor mlad bog," je menila dvorna svetnica. "V blaženih grških časih bi mu postavljali oltarje."

Po četrtem kozarcu šampanjca ni več dvomil o svojem božanstvu in je bil življenja neznansko vesel. Ob pisanih slikah, ki so ga obdajale, so se pojavljale še druge: bledo zveneli cvetlici podobno lice jokajoče Ivone, žareči, plahi in drzni obrazi nedoraslih deklet, ki so se s svojimi spominskimi knjigami gnetle okoli njega, in obrazi vedoče nasmihajočih se žensk, ki so se nocoj milostno sklanjale k njemu, podobne kraljicam.

Rdeča, topla kri žge prav do nohtov in blizu, čisto blizu k njemu se sklanjajo ženski obrazi . . .

Mati pride jasna, rosnosveža mimo. Tedaj pritisk in zagatnost popusti. Okoli nje veje čistejši zrak in dobro dene, ko ga srka vase. Volbenk zariha globoko in sproščeno in oči se mu zjasne.

Ravnatelj Bohme skrbi, da so gostje dobre volje. Z mamico ravna kakor s porcelanasto vazo. Vedno se drži v spoštljivi razdalji, naj se drugim ženskam še tako približuje. Mamica se je posvetila izključno samo svojemu sinu. Nikoli še ni bila tako ljubezniva, nikoli toliko pri njem in tako dobra. In vprav ko ju nihče ni opazoval, ga je ob oknu objela in se z vlažnimi očmi zazrla vanj:

"Fant, moj fant," je dejala tiho, "kako si danes podoben svojemu očetu!"

Bilo je prvič, da je omenila očeta.

Besede so fanta tako pretresle, da ni nič odgovoril. Ni ji mogel povedati, kako rad jo ima in kako koprni, da bi mogel biti spet kdaj z njo sam.

Toda gostje so se zabavali in še niso mislili na odhod. Proti polnoči je postala družba sentimentalna. Želeli so, naj pogase luči, odpro okna, da bo mogla svobodno liti v sobe mesečina, in slišati hočejo barkarolo in Hoffmannovih pripovedk.

Odprli so okna in pogasili luči. Na vsem nebu ni bilo videti meseca. Žametno mehka tema je polnila salon, samo cigarete so vrtale vanjo majhne rdeče luknje. Družba je povsem utihnila, pridušeno in mehko je zvenelo petje:

"Tiha noč, ljubezni noč!"

Zdaj pa zdaj so se oglasili s ceste hiteči koraki samotnega potnika in spet zamrli. Vežna vrata so zaškripala.

"Ljubezni noč, o sladka noč,
uteši moje hrepenenje!"

Družba je tiho pela.

Neka vrata so se odprla, v sprejemnici je vzplamtela luč.

Za hip, krajši od sekunde, je ujel Volbenk sliko, ki je ne bo pozabil nikoli več.

Na pragu je stal doktor Wilde, pri oknu pa njegova mati v objemu ravnatelja Bohmeja.

Lahen krik.

Doktor Wilde se ni ganil. Grizel je ustnice in stiskal pesti.

Žena je mrtvaško pobledela, a s pogledi je čudno merila moža. Moral se je brzdati.

"Le zakaj smo se tako prestrašili?" je govoril njen glas, ki je hotel biti vesel, pa je bil brez zvoka.

Oči je zapičila v doktorja Wildeja. Mož je zamrmral nekaj o ravnatelju Bohmeju, mu obrnil hrbet in pozdravil goste kakor navit avtomat. V kotu je uzrl fanta in ga sovražno pogledal. Mimogrede je rekel tiho:

"Izgubi se!" Volbenk je odšel, vrgel smoking s sebe in oblekel star dežni plašč.

V istem času, ko je fant odhajal, je Bohme spregovoril nekaj razburjenih besed za slovo in odšel.

Za njim pa je šinila senca, se zadevala ob zidovje . . . se pripognila . . . skočila nekam v vežo, postala, oprezovala naokoli, potem se v hipu obrnila, začela teči . . . senca pijanca ali norca. . . .

Bil je Volbenk Wilde.

Bežal je, drugega sploh ni mogel misliti kot: proč, proč, beži naj tako daleč, da ne bo nihče mogel do njega. Posebno ne ona, ki ga je tako nalagala in prevarala, ona, mati, mati, ki je njega samo izrabljala, da je mogla s tako podlo igro slepiti očeta. Ona, ki je zlorabljala njegovo otroško ljubezen, da bi lahko varno ljubimkala.

Mati — tudi to je bila le laž in prevara. Svet se je spremenil v grozotno močvirje. Volbenk nikjer ni čutil več trdnih tal pod nogami. Kamor je stopil, se je pogreznil v blato in umazanost. Nikjer nič trdnega. Edina velika ljubezen njegovega življenja, mati, njegova edina misel, njegova edina vera, se je z divjo bolečino zrušila v njem, da ga je mrzlo spreletavalo in so mu vsi udi trepetali.

Drobno je deževalo in megla se je vlačila po zevajoče praznih ulicah. V sivem somraču prebujajočega se jutra je bilo mrzlo. Zapored so se vrstile hiše v kamenitem morju velemesta, dokler se ni razgled odprl in se niso strnjene ulice raztrgale v puščobno predmestje. Motno se je svetlikal pred njim donavski kanal. Temen most se je odražal gmotasto in črno iz sive megle. Tja je zanesla fanta nejasna želja, da bi se umaknil dežju.

Dalje prihodnjič

Bivši governer države Kansas, Alfred M. Landon na poti v Belo hišo kjer je bil gost predsednika Roosevelta, pozneje se je izrazil napram časnikarskim poročevalcem, da je zahteval od predsednika, da se izrazi kaj misli glede tretjega termina.

Slika nam predstavlja predajo glavnega mesta Belgije — Brussels. Naciji so bili prehitri za Belgijce, katere so dobili nepripravljene. Silnemu napadu Nemcev se mesto ni moglo upirati in zato se je raje podalo. Slika nam kaže župana omenjenega mesta, ki javno izroča mesto Nemcem.

Novica za katero ste čakali!

STOJTE—POGLEJTE—BERITE

Prišel je čas otvoritve naše največje mesnice v Clevelandu, in to bo v ČETRTEK 6. JUNIJA, 1940. Prijazno vas vabimo, da nas posetite ta dan, da vidite in se na lastne oči prepričate, da imamo eno najmodernejših mesnic v slovenski naselbini. Naše geslo je vedno bilo in bo: najboljša kvaliteta in najnižje cene. Priporočamo se vam za obisk

MATT KRIŽMAN
6030 ST. CLAIR AVENUE
(nasproti Grdinove dvorane)

Nudimo sledeče posebnosti:

Telečja prsa (veal breast), ft. ___ 12¢
Veal shoulder chops, ft. _____ 19¢
Pork roast, ft. _____ 10¢
Mleto meso (mešano) ___ 3 ft. za 50¢
V resnici sveža jajca, ducat _____ 22¢
Najboljše vrste butter (maslo) ft. 27¢

Pri nas dobite poseben popust pri večjih naročilih!
Ta teden dobi vsak odjemalec darila (souvenirs)

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

v

vsaki slovenski hiši

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo: **$ 2.00**

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6121 St. Clair Ave. – Cleveland, O.